

תשובה:

נוצר החכמה
16247

לכאורה משמט כיון שיכול לתובעם כל יום.^{קמט}

לו. שאלה:

ביוון השקאה על ידי מבשיר אוטומאטי מערב השמיטה

האם מותר לכוין מכשירים מערב שמיטה, כדי שישקו את השדות באופן אוטומטי במשך השנה השביעית, ללא מגע יד אדם כלל.

תשובה:

עיינן שונה הלכות (סימן שלו דין א וסימן רנב דין ד) וכל זה בשבת, אבל בשביעית אפשר שחמור יותר, עיינן בדרך אמונה פרק א משמיטה ס"ק א. וגם יתכן שיש מראית העין. וצריך עיון.^{קי}

קמט. ראה מה שכתבנו בס"ד לעיל (סימן טז סעיף יא).

קנ. ז"ל השונה הלכות (סימן שלו שם) בשם החזון איש בספר מנוחה נכונה: ויכול לפתוח את ברוי ההשקאה מערב שבת ולהשאירם פתוחים כל מה שצריך, וקודם שיסגרם יסגור את הברז של הצינור הראשי המספק מים לכל הממטרות כדי שלא יגבר לחץ המים בצנור אחד הנשאר פתוח על ידי שסוגר את השני וגורם להשקאה מוגברת בשבת. ונכון להחמיר לסדר שהצנור המשקה בגן יצא מהצינור הראשי ולא יהיה שום קשר בינו לבין הצינור המספק מים לבית כדי שלא יפעול בפתיחת הברז בביתו ובסגירתו להגברת הלחץ שבצינור ההשקאה, ואם אי אפשר לעשות זאת, יזהר עד כדי מה שאפשר שלא להשתמש בברז שבבית כל זמן שברוי ההשקאה פתוחים. ע"כ לעניננו. ובסימן רנב שם כתב: ומותר לפתוח מים לגינה להשקותה משפת המעין סמוך לחשיכה והם נמשכים והולכים כל השבת. ע"כ. ובדרך אמונה שם כתב על דברי הרמב"ם "מצות עשה לשבות מעבודת הארץ וכו' וכל העושה מלאכה וכו'", שמבואר מדברי רבנו שאין העשה דשבייתה על הבעלים אלא על הארץ, והעובד עובר בעשה ולא הבעלים, ולפי זה מהתורה יכול לזרוע על ידי גוי ואין בזה אלא איסור דרבנן, אבל דעת תוספות רבנו אלחנן שגם על ידי גוי יש איסור דאורייתא, שהבעלים מצווים על שביתת שדהו. עכ"ל. (וראה מה שכתב בצה"ל שם, ולקמן בפרק ח בבאור ההלכה הלכה ב). ע"ש.

ההלכה ב). ע"ש.

וכן ראיתי שנשאל בזה הגר"ח בקונ' מענה ר"ח (עמוד פ שאלה 692) והשיב, שאם ערכו את השעון שישקה מערב שביעית לכאורה דינו כדין שבת וצריך עיון. ע"כ. וכן הובא בספר עלי שיי"ח (זרעים. עמוד רסו אות ד). וראה מה שכתבנו בס"ד לעיל (סימן ה סעיף יט).